

Flerbrukshallen i Tveit
kan stå ferdig innen
utgangen av 2016

ILLUSTR: SIVILARK. EGERDAHL & NORDBØE AS NPA

4. KULTURSEKTOREN

4.1 Hovedutfordringer

Kultursektorens viktigste utfordringer de neste fire årene kan oppsummeres i følgende tema:

Arenautvikling:	Aldrende bygningsmasse der en må finne løsninger som styrker utvikling
Mangfold:	Økt synlighet og tilgjengelighet for et større mangfold i tjenestetilbudet
Samarbeid:	Regionalt og internasjonalt samarbeid for økt kvalitet og profesjonalitet
Forventningsgap:	Kompetanseutvikling og strategi for å møte et økende forventningsgap

4.2 Hovedprioriteringer

Arbeidet med å utvikle gode arenaer for innbyggernes kulturelle og fysiske utfoldelse, er sentralt for Kultursektoren. Følgende vedtatte prosjekter blir særlig viktige de kommende årene:

- Universell utforming av Christiansholm festning – ferdigstillelse i 2016
- Innvendig modernisering av hovedbiblioteket – ferdigstillelse i 2017
- Roligheden gård bydelshus – helt ferdig i 2017
- Rehabilitering av Samsen kulturhus – ferdigstillelse i 2017

I dette handlingsprogrammet foreslår rådmannen at to nye prosjekter realiseres i perioden:

- Tveit idrettshall – ferdigstillelse i 2016
- Nytt kunstgress på Karuss – ferdigstillelse i 2019

I tillegg blir det viktig å starte planleggingen av prosjekter som skal gjennomføres etter 2019. Dette gjelder først og fremst ny kulturskole i sentrum, kultursenter øst og bydelshusløsning for Hånes. I tillegg kommer utbygging av idrettsanlegg som er prioritert i kommunedelplan for idrett og friluftsliv.

Rådmannen foreslår at det i 2017 gis et tilskudd på 5 mill. kr til utbyggingen av Stiftelsen Arkivet. Fra og med 2017 styrkes driftsbudsjettet for idrettshallene med 0,3 mill. kr per år, mens Kulturskolens budsjett økes slik at teaterundervisningen kan foregå i mer egnede lokaler. De årlige tilskuddene til *Fullriggeren Sørlandet* og *Vest-Agder-museet* er foreslått økt med til sammen 0,5 mill. kr. Helt nytt er egne driftsmidler i sektoren til videreutvikling på Odderøya og driftstilskudd til det regionale filmfondet Fuzz.

4.3 Innsparingstiltak

Det foreslås ingen nye innsparinger. Kultursektoren skal i denne perioden gjennomføre tiltakene som ble vedtatt i kommunens handlingsprogram for perioden 2015-18. Det innebærer å spare inn 0,7 mill. kr fra 2015 til 2016. Flere innsparingstiltak iverksettes utover i perioden slik at sektoren med dette forslaget får en budsjetttramme i 2019 som er 2,3 mill. kr lavere enn i 2015.

Tall i 1000 kr	I 2016 kr			
	HP 2016	HP 2017	HP 2018	HP 2019
Tekst				
Innsparingstiltak	-700	-1 700	-2 300	-2 300

Innsparingskravene blir løst slik:

Tiltak	I 2016 kr			
	HP 2016	HP 2017	HP 2018	HP 2019
Øke innsatsen for å få eksterne prosjekttilskudd.	-100	-200	-300	-300
Effektivisering som følge av modernisering og oppgradering av hovedbiblioteket.	-100	-200	-200	-200
Effektivisering og økte inntekter som følge av overtakelsen av Vågsbygd samfunnshus.	-300	-400	-500	-500
Organisasjonsendring og naturlig avgang i Idrettsetaten.	-200	-200	-200	-200
Redusere økning i tilskuddet til Kilden kulturdrift.	0	-400	-400	-400
Redusere antallet fagrådgivere i kulturdirektørens stab fra fem til fire.	0	-300	-700	-700
Sum	-700	-1 700	-2 300	-2 300

4.4 Omprioriteringer

Ved å unnlate å indeksregulere en del tilskuddsposter, har det blitt mulig å foreslå at avsatte midler til kommunale kunstnerstipend økes fra 0,14 til 0,2 mill. kr. Organisasjonen Film og Kino er ikke lenger en medlemsorganisasjon for kommuner, og det foreslås at kontingenten brukes til økt tilskuddet til *Sørnorsk filmsenter AS* slik at Kristiansand kan oppfylle intensjonen i ny eieravtale vedtatt av bystyret i november 2014. For fullstendig oversikt over tilskuddsposter og -ordninger vises til eget vedlegg til handlingsprogramforslaget.

4.5 Nye plan- og utredningsoppgaver

Det foreslås ingen nye plan- og utredningsoppgaver i Kultursektoren.

4.6 Oppfølging av vedtatte planer

Kultursektoren ønsker særlig å følge opp tre vedtatte satsinger i kommunen: folkehelsearbeidet, samhandlingen med frivillig sektor og internasjonal strategi. Alle disse aspektene er naturlige elementer i sektorens tjenesteproduksjon. Det er derfor i målformuleringer og indikatorer fokusert spesielt på å få fram:

- hvordan all kulturaktivitet bidrar til å fremme folkehelsen,
- at det er en gjensidig avhengighet mellom flere av kultursektorens ansvarsområder og aktiviteter i regi av frivillige,
- omfanget av våre internasjonale engasjementer

4.7 Satsingsområder og ressursbruk pr. tjeneste

4.7.1 Sektorens totale netto og brutto driftsramme

NETTO BUDSJETTRAMME FORDELT PÅ TJENESTER

Tall i 1000 kr			I 2016-kroner			
Tjeneste	Regnskap 2014	Budsjett 2015	HP 2016	HP 2017	HP 2018	HP 2019
Politisk virksomhet	673	743	753	753	753	753
Adm. og overordnet ledelse	3 094	2 821	2 970	2 970	2 970	2 970
Kunstformidling – tilskudd	32 128	32 086	32 993	32 993	32 993	32 993
Museumsvirks. – tilskudd	12 131	13 300	13 316	13 316	13 316	13 316
Andre kulturaktiviteter	18 629	23 358	24 327	29 074	23 465	23 465
Bibliotek	25 268	21 477	21 947	21 821	21 800	21 800
Fritid – aktivitet barn & unge	22 360	20 926	20 844	20 844	20 844	20 844
Kulturbygg – drift	14 590	13 663	13 819	13 515	13 410	13 410
Idrett – aktivitet og tilskudd	4 093	3 981	4 004	4 004	1 954	1 954
Egne idrettsbygg og -anlegg	28 824	25 555	28 076	29 191	29 191	29 191
Kulturskoleundervisning	20 237	18 045	18 994	18 973	18 952	18 952
Den kulturelle skolesekken	967	964	983	983	983	983
Sum	182 994	176 918	183 026	188 436	180 630	180 630

NETTO BUDSJETTRAMME FORDELT PÅ ENHETER

Tall i 1000 kr			I 2016-kroner			
	Regnskap 2014	Budsjett 2015	HP 2016	HP 2017	HP 2018	HP 2019
Kulturdirektørens stab	69 836	71 770	73 244	77 916	72 370	72 370
Bibliotek	25 344	24 949	25 480	25 354	25 333	25 333
Samsen kulturhus	11 171	11 093	11 400	11 379	11 358	11 358
Fritidsetaten vest	13 037	11 054	11 043	10 855	10 729	10 729
Fritidsetaten øst	10 973	10 495	10 764	10 743	10 722	10 722
Idrett	30 709	27 294	29 784	30 899	28 849	28 849
Kulturskole	21 924	20 263	21 311	21 290	21 269	21 269
Sum	182 994	176 918	183 026	188 436	180 630	180 630

Alle enhetene i sektoren har ansvar for mer enn én tjeneste. Omorganisering av oppgaver kan føre til at budsjettmidler flyttes mellom enhetene.

BRUTTO OG NETTO

	Tall i 1000 kr		I 2016-kroner			
	Regnskap 2014	Budsjett 2015	HP 2016	HP 2017	HP 2018	HP 2019
Brutto	253 932	226 503	232 339	237 792	230 028	230 028
Inntekter	70 938	49 585	49 313	49 355	49 397	49 397
Netto	182 994	176 918	183 026	188 437	180 631	180 631

Sektorens driftsbudsjett er økt fra 2015 til 2016 med 1,24 mill. kr i tillegg til kompensasjon for pris- og lønnsvekst på 4,87 mill. kr. Årsaken til budsjettendringene beskrives under hver tjeneste.

4.7.2 Oppfølging av kommuneplanens satsingsområder

Byen som drivkraft				
Retningsmål i kommuneplanen:				
<ul style="list-style-type: none"> Kristiansand er et attraktivt og vekstkraftig landsdelssenter. 				
Nr.	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Status 2014	Mål 2016	Mål 2017–19
1	<p>Kristiansand har ledende og attraktive kulturarenaer.</p> <p><u>Indikatorer:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Antall dager i året med kulturelle publikumstilbud på Odderøya (utenom Kilden). Universell utforming av Christiansholm festning med uteområder. Antall utleiedager av de tre historiske kulturbyggene som arena for mangfoldig kultur- og fritidsliv. Hovedbiblioteket oppgraderes som møteplass, læringsarena og uavhengig arrangementsarena. Besøk på biblioteket på samfunnsdebatter, litterære arrangementer og andre typer arrangementer Samsen kulturhus rehabiliteres i forhold til dagens bygningsmessige/tekniske krav. Ny lokalisering for Kulturskolen utredes. Behovsvurdering for Kultursenter øst er gjennomført. Avklare driftsmodell av Vågsbygd kultursenter. 	-	150	200
		0 %	100 %	100 %
		306	300	300
		0 %	50 %	100 %
		7 291	7 000	14 000
		-	-	100 %
		-	25 %	100 %
		-	100 %	100 %
		-	100 %	100 %
2	<p>Kristiansand er en kulturell drivkraft og attraktiv samarbeidspartner.</p> <p><u>Indikator:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Deltakelse i regionale, nasjonale og internasjonale prosjekter og nettverk. 	-	25	25

Byen det er godt å leve i				
Retningsmål i kommuneplanen:				
<ul style="list-style-type: none"> • Innbyggerne har trygge og funksjonelle nærmiljøer og stolthet og identitet i forhold til eget lokalområde. • Innbyggerne har utdanning, ferdigheter og kunnskaper som utvikler evner og talenter. • Innbyggerne har god helse og opplever god livskvalitet. • Innbyggerne deltar aktivt i lokalsamfunnet. • Innbyggerne er i arbeid og aktivitet. 				
Nr.	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Status 2014	Mål 2016	Mål 2017–19
1	Kristiansand har kulturarenaer i lokalområdene tilpasset dagens og framtidens behov. <u>Indikatorer:</u> 1. Antall flerbrukshaller etablert totalt. 2. Antall kunstgressbaner etablert totalt. 3. Utskifting kunstgress. 4. Drive og videreutvikle bydelshusene som en arena for rekreasjon, utvikling av talenter, ferdigheter og sosiale nettverk. 5. Roligheden gård får en fullverdig bydelshusløsning. 6. Ny idrettshall i Tveit.	17 30 - 12 - -	18 32 - 12 - 100 %	19 32 1 12 100 % 100 %
2	Kristiansand har en sterk kulturell grunnmur som legger til rette for mangfoldige kulturopplevelser. <u>Indikatorer:</u> 1. Antall unge som i 12 lokalområder deltar på tilbud i uker og helger, samt i ferietilbud i regi av Fritidsetaten vest og Fritidsetaten øst. 2. Antall unge og voksne med behov for tilrettelegging som deltar i gruppetilbud innen kulturelle aktiviteter i regi av Fritidsetaten vest og Fritidsetaten øst. 3. Antall lag/organisasjoner/grupper med regelmessig aktivitet på Samsen kulturhus. 4. Andel barn og unge (7-20 år) som kulturskolen regelmessig når med sin virksomhet. 5. Antall besøkende på Folkebiblioteket. 6. Antall betalende besøk i Idda ishall.	42 903 796 70 12,7 % 518 252 6 903	41 000 800 70 13 % 430 000 7 000	41 000 800 75 13 % 700 000 7 500
3	Kristiansand har gode arenaer for kompetansebygging og talentutvikling. <u>Indikatorer:</u> 1. Dialogmøter med kulturlivet. 2. Inngå samarbeidsavtaler med kompetansesentrene. 3. Antall offentlige konserter, forestillinger og utstillinger på Samsen kulturhus og i bydelshusene/grendehusene. 4. Antall kurs/workshops på biblioteket, Samsen kulturhus og i bydelshusene/grendehusene. 5. Legge til rette for selvstyrte grupper innen musikk, dans, film med mer, i bydelshusene/grendehusene og på Samsen kulturhus. Antallet grupper. 6. Antall talentutviklingstilbud på kulturskolen. 7. Antall offentlige konserter, forestillinger og utstillinger i kulturskolens regi. 8. Antall utstillinger på biblioteket.	3 1 32 144 102 2 64 215	6 4 35 146 105 3 70 120	8 6 40 166 107 4 70 230

Byen det er godt å leve i

Retningsmål i kommuneplanen:

- Innbyggerne har trygge og funksjonelle nærmiljøer og stolthet og identitet i forhold til eget lokalområde.
- Innbyggerne har utdanning, ferdigheter og kunnskaper som utvikler evner og talenter.
- Innbyggerne har god helse og opplever god livskvalitet.
- Innbyggerne deltar aktivt i lokalsamfunnet.
- Innbyggerne er i arbeid og aktivitet.

Nr.	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Status 2014	Mål 2016	Mål 2017–19
4	Færre ungdom (18-24 år) faller utenfor utdanning og arbeidsliv. <u>Indikatorer:</u> 1. Antall lærlinger i Kultursektoren. 2. Antall ungdom i praksis og jobbtrening i Kultursektoren. 3. Andel elever som står uten tilbud om arbeid eller skole, to år etter endt forløp på Gateakademiet.	- - -	20 6 7 %	20 6 5 %
5	Færre barnefamilier opplever relativ fattigdom. <u>Indikatorer:</u> 1. Antall fritidsklubber i lokalområdene som tilbyr kveldsmat to ganger per uke. 2. Antall barn og unge i målgruppa som får delta i gode, alminnelige og spennende ferietilbud og turer. 3. Antall utlån av sportsutstyr til aktiviteter og turer i regi av fritidsenhetene, skolene og enheter innen helse- og sosialsektoren. 4. Åpne møteplasser – kulturarenaer, som fritidsklubber, kulturhus for ungdom og bibliotek, med gratistilbud. 5. Antall gruppetilbud med subsidierte deltakeravgifter. 6. Antall friplasser på Kulturskolen.	12 500 - 17 34 14	12 500 120 17 35 25	12 500 120 17 35 30
6	Nyankomne flyktninger og innvandrere er integrert i barnehage, skole, fritidsaktiviteter, arbeid og samfunnsdeltakelse. <u>Indikatorer:</u> 1. Antall ungdom i fritidsgrupper for nyankomne minoritetsungdom. 2. Antall kompetansebyggende kurs/arrangementer i regi av biblioteket der flyktninger og innvandrere er en viktig målgruppe. 3. Antall deltakere i introduksjonsprogrammet som har praksisplass i Kultursektoren.	100 4 -	130 6 8	130 6 10

Klimabyen				
Retningsmål i kommuneplanen:				
<ul style="list-style-type: none"> Kristiansand har en klimavennlig drift og forvaltning, og legger til rette for at innbyggerne og næringsliv også skal ha det. 				
Nr.	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Status 2014	Mål 2016	Mål 2017–19
1	Kommunens drift og forvaltning er klimanøytral og kommunen legger til rette for klimavennlig adferd. <u>Indikator:</u> 1. Alle enheter er miljøsertifisert og følger opp systemer for resertifisering og rapporterer årlig.	6	6	6

4.7.3 Kulturdirektørens stab

I tillegg til den overordnede daglige ledelsen av sektoren har staben det faglige ansvaret for kulturområdene visuell kunst, musikk, scenekunst, museer/kulturvern, litteratur og film. Arbeidet foregår i hovedsak langs to linjer: Forvaltning av kommunens økonomiske tilskudd til kulturlivet og som aktør i samfunnsutviklingen gjennom deltakelse, dialog og rådgivning.

RESSURSBRUK

Tall i 1000 kr	I 2016-kroner					
	Regnskap 2014	Budsjett 2015	HP 2016	HP 2017	HP 2018	HP 2019
Brutto	72 419	72 370	73 629	78 301	72 755	72 755
Inntekter	2 583	600	385	385	385	385
Netto	69 836	71 770	73 244	77 916	72 370	72 370

- Budsjettet er korrigert for pris- og lønnsvekst (1,837 mill. kr) og justert i samsvar med vedtatte, tidsbegrensede prosjekter og tilskudd (-1,017 mill. kr).
- Lønnsmidler til natteravnkoordinator og barn og unges representant i plansaker er overført til Oppvekstsektoren (-0,741 mill. kr).
- Økt tilskudd til Fullriggeren Sørlandet og Vest-Agder-museet (0,526 mill. kr).
- Nytt driftstilskudd til det regionale filmfondet Fuzz (0,256 mill. kr).
- Tilført midler til videreutvikling av Odderøya (0,263 mill. kr).

4.7.4 Kristiansand folkebibliotek

Kristiansand folkebiblioteket skal fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle. Biblioteket er en demokratisk grunnpilar som skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt. Biblioteket skal i sine tilbud til barn og voksne legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet. Formålsparagrafen i Bibliotekloven ble sist endret 21.6.2013.

RESSURSBRUK

Tall i 1000 kr	I 2016-kroner					
	Regnskap 2014	Budsjett 2015	HP 2016	HP 2017	HP 2018	HP 2019
Brutto	31 784	29 096	28 875	28 749	28 728	28 728
Inntekter	6 440	4 147	3 395	3 395	3 395	3 395
Netto	25 344	24 949	25 480	25 354	25 333	25 333

- Budsjettet er korrigert for pris- og lønnsvekst (0,663 mill. kr).
- Reduksjon av nettorammen som følge av innsparingskrav (-0,105 mill. kr).

4.7.5 Samsen kulturhus

Samsen kulturhus tilrettelegger for kulturopplevelser med fokus på de unge. Med formålet ønsker Samsen å være nytenkende og tidsaktuelle i forhold til ungdomskulturelle trender. Kreativ kompetanse bygges via husets mangfoldige kulturtilbud og Gateakademiets alternative skoletilbud. Gateakademiet fokuserer i tillegg på den enkelte ungdoms sosiale handlingskompetanse. Husets brukere og selvstyrte grupper spiller en viktig rolle for mangfold og omfang i det åpne kulturtilbudet. Fleksible utleielokaler med tidsaktuelt utstyr og endringsvillige ansatte med bred faglig kompetanse, er en forutsetning for å oppfylle formålet.

RESSURSBRUK

Tall i 1000 kr	I 2016-kroner					
	Regnskap 2014	Budsjett 2015	HP 2016	HP 2017	HP 2018	HP 2019
Brutto	15 488	14 952	15 357	15 336	15 315	15 315
Inntekter	4 317	3 859	3 957	3 957	3 957	3 957
Netto	11 171	11 093	11 400	11 379	11 358	11 358

- Budsjettet er korrigert for pris- og lønnsvekst (0,337 mill. kr) .
- Reduksjon av nettorammen som følge av innsparingskrav (-0,030 mill. kr).

4.7.6 Fritidsetaten vest

Hovedoppgaven til Fritidsetaten vest er å tilrettelegge for et mangfold av kultur- og fritidsaktiviteter på vestsiden av Kristiansand fra Mosby til Flekkerøy. Hovedmålgruppen er barn og ungdom i alderen 10-18 år, og barn og ungdom med ulike former for tilretteleggingsbehov. Enheten forvalter samfunnshus, grendehus, fritidssenter og historiske kulturbygg i bydelen. Dette er viktige møteplasser i nærmiljøene og arenaer for rekreasjon, utvikling av talent, ferdigheter og sosiale nettverk. Gjennom økonomiske tilskudd stimulerer enheten også lokale foreninger, tverrfaglige prosjekter og organiserte grupper til økt deltakelse og aktivitet i nærmiljøet.

RESSURSBRUK

Tall i 1000 kr	I 2016-kroner					
	Regnskap 2014	Budsjett 2015	HP 2016	HP 2017	HP 2018	HP 2019
Brutto	21 336	17 512	17 388	17 200	17 074	17 074
Inntekter	8 298	6 458	6 345	6 345	6 345	6 345
Netto	13 037	11 054	11 043	10 855	10 729	10 729

- Budsjettet er korrigert for pris- og lønnsvekst (0,351 mill. kr).

- Reduksjon av nettorammen som følge av innsparingskrav (-0,336 mill. kr).

4.7.7 Fritidsetaten øst

Fritidsetaten øst har som visjon å skape rom for begeistring! Hovedoppgaven er å legge til rette for et mangfold av kultur- og fritidstjenester. Målgruppen er unge i alderen 10-18 år i lokalområdene øst for Otra, samt unge og voksne med tilretteleggingsbehov. Ung kultur og frivillig engasjement videreutvikles gjennom ukentlige fritidstiltak, arrangementer, turer og workshops. Dette er arenaer for nettverksbygging og talentutvikling med fokus på fysisk aktivitet, dans, band, visuell utfoldelse, fotostudioer, lydstudio og åpne scener. En viktig oppgave er å etablere, drifte og utvikle bydelshus i lokalområdene. Bydelshusene er møteplasser i nærmiljøet for lag og organisasjoner, privat utleie og enhetens aktiviteter. Enheten forvalter tilskuddsposten «kulturaktiviteter i nærmiljøet».

RESSURSBRUK

Tall i 1000 kr	I 2016-kroner					
	Regnskap 2014	Budsjett 2015	HP 2016	HP 2017	HP 2018	HP 2019
Brutto	14 374	11 663	11 932	11 932	11 932	11 932
Inntekter	3 401	1 168	1 168	1 189	1 210	1 210
Netto	10 973	10 495	10 764	10 743	10 722	10 722

- Budsjettet er korrigert for pris- og lønnsvekst (0,298 mill. kr).
- Reduksjon av nettorammen som følge av innsparingskrav (-0,030 mill. kr).

4.7.8 Idrettsetaten

Visjonen til Idrettsetaten er "Verdens sprekeste by". Hovedmålet er å tilrettelegge for allsidig idrett og fysisk aktivitet for alle byens innbyggere, med et spesielt fokus på barn og unge i alderen 6-19 år. Gjennom godt tilrettelagte idretts- og friluftstilbud er det et mål at befolkningen oppnår bedre helse, trivsel og livskvalitet. Et mangfold av tidsriktige arenaer for fysisk aktivitet, vil bidra til utvikling av Kristiansand som en fremtidsrettet og attraktiv by for næringsliv, studenter og nye innbyggere. Dette vil også bidra til å styrke byens rolle som vert for større mesterskap og arrangement på idrettsarenaene. Bygg- og anleggsmasse skal ivaretas på et forsvarlig vis.

RESSURSBRUK

Tall i 1000 kr	I 2016-kroner					
	Regnskap 2014	Budsjett 2015	HP 2016	HP 2017	HP 2018	HP 2019
Brutto	68 953	54 009	57 560	58 675	56 625	56 625
Inntekter	38 244	26 715	27 776	27 776	27 776	27 776
Netto	30 709	27 294	29 784	30 899	28 849	28 849

- Budsjettet er korrigert for pris- og lønnsvekst (0,656 mill. kr).
- Reduksjon av nettorammen som følge av innsparingskrav (-0,208 mill. kr).
- Tilført driftsmidler til Hellemyrhallen (helårseffekt 0,430 mill. kr).
- Engangstilskudd til friidrettshall i Grimstad (2 mill. kr).

4.7.9 Kristiansand kulturskole

Kulturskolens visjon er: "Vi gir barn og unge mulighet til utvikling gjennom kunst". Hovedoppgaven er å gi barn og unge planmessig og allsidig opplæring og kreativ utfoldelse i kunstneriske fag.

Undervisningen følger grunnskolens skoleår og gis primært på ettermiddag og kveldstid. Kulturskolen har i dag fast tilbud i musikk (primært instrumental/vokal opplæring), billedkunst, teater, musikal og film/animasjon. Kulturskolens hovedbase er Musikkens Hus med administrasjon, undervisningsrom og konsertsal. I tillegg undervises det på Kongensgate skole, Samsen kulturhus og ti av byens barne- og ungdomsskoler. Deler av undervisningen i Vågsbygd er samlokalisert i Vågsbygd kultursenter. I tillegg til egen virksomhet samarbeider kulturskolen nært med byens skolekorps.

RESSURSBRUK

Tall i 1000 kr	I 2016-kroner					
	Regnskap 2014	Budsjett 2015	HP 2016	HP 2017	HP 2018	HP 2019
Brutto	29 578	26 901	27 598	27 598	27 598	27 598
Inntekter	7 654	6 638	6 287	6 308	6 329	6 329
Netto	21 924	20 263	21 311	21 290	21 269	21 269

- Budsjettet er korrigert for pris- og lønnsvekst (0,728 mill. kr).
- Reduksjon av nettorammen som følge av innsparingskrav (-0,030 mill. kr).
- Tilført nødvendige midler for at teaterundervisningen kan foregå i Holbergs gate 4 (0,359 mill. kr).

4.8 Betalingssatser

Sektoren har en lang rekke ulike betalingssatser som ofte står stille i en lengre periode for så å bli hevet med et rundt beløp. Over tid vil endringene gjenspeile kostnadsutviklingen i samfunnet, men fra det ene året til det andre vil det alltid være noen litt større økninger på enkelte satser. Hvert år foretas også en vurdering av hvordan de ulike satsene fungerer i praksis, og det gjennomføres enkelte hensiktsmessige redigeringer.

Samsen kulturhus, Fritidsetatene og Kulturskolen foreslår ingen endringer som i nevneverdig grad avviker fra disse prinsippene. Idrettsetaten har nå likestilt satsene for bedriftsidretten og øvrig idrett, mens Biblioteket foreslår å sette ned purregebyrene for barn, og øke en del ekstra for voksne. Hensikten er å få en mer barnevennlig profil på gebyrene:

	1. purring		2. purring		3. purring	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Voksen	kr 40	kr 50	kr 80	kr 100	kr 120	kr 200
Barn	kr 30	kr 10	kr 40	kr 20	kr 60	kr 40

4.9 Investeringsbudsjett

I forslag til investeringsprogram er det tre prosjekter med en bruttokostnad på 11,8 mill kr i perioden. I tillegg kommer inntekter fra spillemidler på Kristiansand stadion med i overkant av 2,1 mill kr. Under Kristiansand eiendom er det oppført fem prosjekter til Kultursektoren. I tillegg kommer inntekter fra spillemidler på Aquarama og Farvannet hovedskytebane.

Tall i 1000 kr				I løpende kroner			
Investeringsprosjekter	Prosjekt kostnad	2016-2019		HP 2016	HP 2017	HP 2018	HP 2019
		Sum	Inntekt				
Kristiansand Stadion, spillemidler	5 513		2 114				
Idrettsanlegg rehabilitering/oppgradering	Løpende	2 800	-	700	700	700	700
Modernisering av biblioteket	12 500	10 500	4 500	6 000	4 500		
Kunstgressbane Karuss		3 000	1 000				3 000
Investeringsprosjekter under Kristiansand Eiendom	86 628	85 573	49 666	47 988	36 335	500	750
SUM		101 873	57 280	54 668	41 535	1 200	4 450

Nytt løpedekke på Stadion

Det forventes en inntekt i form av spillemidler på 2,114 mill. kr i perioden.

Rehabilitering/oppgradering idrettsanlegg

Idrettsetaten har i perioden en årlig bevilgning til rehabiliteringsprosjekter og større vedlikeholdsoppgaver. Anleggene har stor slitasje. Bevilgningene blir benyttet til et stort antall tiltak.

Innvendig modernisering av hovedbiblioteket

Oppgradering og ominnredning til et moderne og framtidrettet bibliotek er kostnadsberegnet til 12,5 millioner kroner. Stiftelsen for store kulturanlegg i Kristiansand har gitt tilsagn om delfinansiering på 4,5 mill. kr. Prosjektet er utsatt ett år på grunn av koordinering med nytt parkeringshus under Torvet.

Utskifting av kunstgresset på Karuss

I samsvar med Idrettsetatens plan for utskifting av kunstgress er Karuss prioritert i denne handlingsprogramperioden. Bruttokostnaden er 3 mill. kr og prosjektet kvalifiserer 1 mill kr i spillemidler.

ANDRE INVESTERINGER OPPFØRT UNDER KRISTIANSAND EIENDOM

Investeringsprosjekter	Ferdigstillelse
Christiansholm festning – universell tilgjengelighet	2016
Ny idrettshall i Tveit	2016
Våningshus Roligheden gård	2017
Samsen kulturhus - rehabilitering	2017
Søppelboder ved bydelshus/grendehus	2019

Christiansholm festning – universell tilgjengelighet

Det er et presserende behov for å gjøre Christiansholm festning universell tilgjengelig. Personheis til rotunden, dimensjonert for elektrisk rullestol, skal oppføres i den nordre delen av borggården, fristilt fra festningsmuren. Det må settes opp en utvendig rampe langs festningen for å utligne nivåer i terrenget opp til inngangspartiet. I tillegg må det gjøres enkelte andre sikringsarbeider og opprustinger. Oppdaterte kalkyler for kostnadene er innarbeidet i forslaget til investeringsprogram.

Tveit idrettshall

Det har i flere år vært avklart at neste flerbrukshall i Kristiansand skal bygges ved Ve skole i Tveit. I samarbeid med idrettslaget er det prosjektert en hall i tilknytning til eksisterende volleyballhall/gymsal slik at man utnytter kapasiteten i dette garderobeanlegget. Hele den prosjekterte kostnaden er innarbeidet i 2016, og hallen kan da stå ferdig ved årsskiftet 2016/17.

Våningshus Roligheden gård

Bydelshus på Lund løses ved å bruke eksisterende våningshus kombinert med ny bydelssal som er sambrukslokale med barnehagen. Det er nødvendig å oppgradere våningshuset for å bevare det, samt for å tilfredsstille krav om brannsikring og krav til universell utforming på enkleste måte i 1. etasje. Fritidsetaten øst pusset i 2011 opp våningshuset i samarbeid med Kristiansand eiendom. Dette har bidratt til å redusere investeringsbehovet.

Samsen kulturhus – rehabilitering

Samsen kulturhus har en tilstandsgrad som fordrer betydelige oppgraderinger. Dette gjelder bygg, VVS-installasjoner, elektro, tele- og automatisering, heis og uteområder. Det er utarbeidet en tilstandsrapport med vurdering av nødvendige tiltak for at eiendommen fortsatt skal fungere som kulturhus i årene fremover. Totalkostnadene er kalkulert til 33,3 mill. kr og bevilgningen foreslås i 2017.

Søppelboder ved bydelhus/grendehus

Søppeldunker som står åpent utgjør en stor risiko med hensyn til brann. Dersom bygninger blir brannskadd som følge av at frittstående søppeldunker er påtent, kan det medføre reduksjon i forsikringsutbetalingen. Det er derfor ønskelig å få etablert lukkede, frittstående søppelboder ved Kultursektorens bydel- og grendehus. Det foreslås bevilget 2,25 mill. kr fordelt over hele handlingsprogramperioden til bygging av 10 boder.

Spillemidler

Investeringsprogrammet til Kristiansand eiendom inneholder også inntekter i form av spillemidler til prosjekter som allerede er ferdigstilt. I HP 16-19 gjelder dette Aquarama og hovedskyttebanen på Farvannet – totalt 47,9 mill. kr. Øvrige prosjekter må vente til etter denne perioden.

4.10 En organisasjon i utvikling

4.10.1 Arbeidsgivervirksomheten

En organisasjon i utvikling				
Retningsmål i kommuneplanen:				
<ul style="list-style-type: none"> Kristiansand kommune har omdømme som en fremtidsrettet, kompetent og inkluderende organisasjon				
Nr.	Periodemål – beskrivelse av indikator	Status 2014	Mål 2016	Mål 2017–19
1	Likestilling, inkludering og mangfold Sektoren har oppnådd en mest mulig balansert sammensetning når det gjelder kjønn, etnisitet, alder og funksjonsevne blant personalet på hver arbeidsplass. <u>Indikatorer:</u> 1. Kjønnsfordeling blant ansatte. <ul style="list-style-type: none"> Kvinner Menn 2. Kjønnsfordeling i lederstillinger (enhetsledere). <ul style="list-style-type: none"> Kvinner Menn 3. Antall enheter som har igangsatt tiltak for å rekruttere medarbeidere med innvandrerbakgrunn.	58,3 % 41,7 %	57,0 % 43,0 %	55,0 % 45,0 %
		50,0 % 50,0 %	50,0 % 50,0 %	50,0 % 50,0 %
			3	6

Tiltak i perioden:

- Utarbeide tiltak i henhold til vedtatt strategisk plan for likestilling, inkludering og mangfold.

Nr.	Periodemål – beskrivelse av indikator	Status 2014	Mål 2016	Mål 2017–19
2	Leder- og kompetanseutvikling Kultursektorens ansatte har kompetanse som oppfyller dagens og framtidens behov. <u>Indikator:</u> Antall ansatte med avtale om kompetanseheving.	2	4	6

Tiltak i perioden:

- Alle enheter rullerer egne kompetanseplaner.

Nr.	Periodemål – beskrivelse av indikator	Status 2014	Mål 2016	Mål 2017–19
3	Helsefremmende arbeidsmiljø Arbeidsmiljøet er helsefremmende og det jobbes aktivt for å få ned sykefraværet. <u>Indikatorer:</u> 1. Sykefravær (i % av årsverk). • Kvinner • Menn 2. Antall egne trivselstiltak i sektoren, kulturelle, sosiale eller fysiske aktiviteter.	6,0 % 5,7 % 6,3 % 8	6,0 % 6,0 % 6,0 % 8	5,5 % 5,5 % 5,5 % 12

Tiltak i perioden:

- Enhetene samarbeider om tilrettelagte oppgaver/utprøving for sykemeldte ansatte.

4.10.2 Effektive og brukervennlige tjenester

En organisasjon i utvikling Retningsmål i kommuneplanen: • Kristiansand er regional drivkraft i utvikling av effektive og brukervennlige tjenester.				
Nr.	Periodemål – beskrivelse av indikator	Status 2014	Mål 2016	Mål 2017–19
1	Kommunikasjon og åpenhet Sektoren tar i bruk kommunikasjonsløsninger som gjør kontakt med innbyggerne enklere. <u>Indikator:</u> Antall enheter som har tatt i bruk «SvarUT».		2	6
2	Etikk og likestilte tjenester Sektorens tjenester er like tilgjengelige, har lik kvalitet og gir like godt resultat uavhengig av brukernes kjønn, etnisitet, religion eller livssyn, funksjonsevne og seksuelle orientering. Redelighet, ærlighet og åpenhet kjennetegner vår virksomhet. <u>Indikatorer:</u> 1. Antall klager fra brukere på tjenestene i forhold til likestilling, inkludering og mangfold. 2. Antall enheter som har gjennomgått etiske retningslinjer.	1 6	0 6	0 6

Tiltak i perioden:

- Legge inn spørsmål i brukerundersøkelsene som sikrer at brukernes ulike bakgrunn og situasjon blir ivare tatt.